

Statisztikai tájékoztató

Békés megye, 2012/3

Tartalom

Összefoglalás.....	2
Demográfiai helyzet.....	2
Munkaerőpiac.....	3
Gazdasági szervezetek.....	5
Beruházás.....	5
Mezőgazdaság.....	6
Ipar.....	6
Építőipar.....	7
Lakásépítés.....	8
Turizmus.....	8
Közúti közlekedési balesetek.....	8

További információk, adatok (linkek)

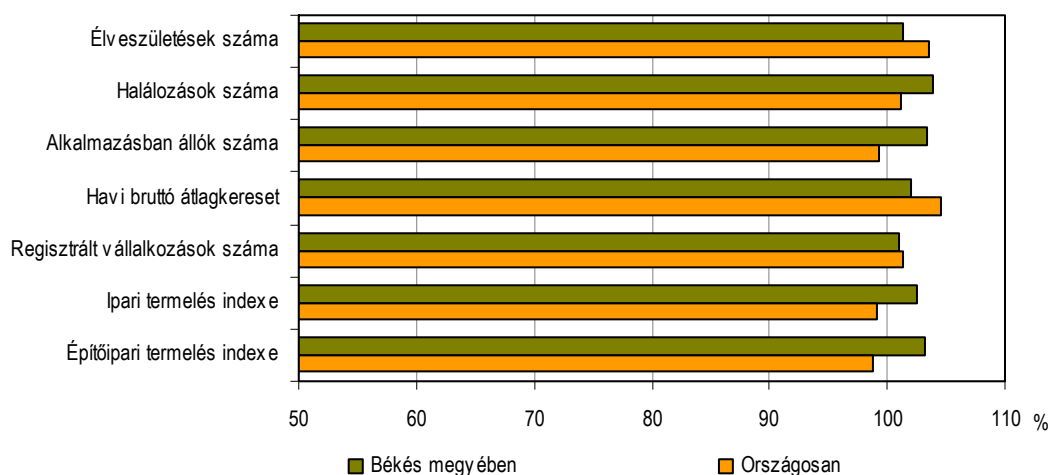
Elérhetőségek

Összefoglalás

2012 január–szeptemberében Békés megyét javuló gazdasági teljesítmények és tovább romló demográfiai tendenciák jellemezték. A csak kissé növekvő születés és az ezt jóval meghaladó halálozás miatt a népesség természetes fogyása az egy évvel korábbihoz képest 6,3%-kal növekedett. A 15-74 éves népesség gazdasági aktivitása javult, de mind az aktivitási, mind a foglalkoztatási arány továbbra is jóval alacsonyabb az országosnál. Az előző év azonos időszakához képest a megfigyelt gazdasági szervezeteknél alkalmazásban állók 3,3%-os létszámnövekedése a fizikai munkakörben dolgozók 7,4%-os bővülésének a következménye, mivel a szellemi munkakörben dolgozók létszáma 2,7%-kal csökkent. A havi bruttó átlagkereset az országosnál mérsékeltebben emelkedett, így a megyei keresetek elmaradása tovább növekedett.

1. ábra

Fontosabb mutatószámok alakulása, 2012. I–III. negyedév
(2011. I–III. negyedév=100,0)

Folytatódott a gazdasági szervezetek, ezen belül a vállalkozások számának a bővülése. A vállalkozói aktivitás az egyéni vállalkozások nagy száma miatt meghaladta az országot, de a társas vállalkozásoké számottevően elmaradt attól. Január–szeptemberben a beruházások teljesítményértéke folyóáron számítva csökkent. 2012-ben az összes gabona betakarított területe közel ötödével több az egy évvel korábbinál. A betakarított kalászosok 78%-át a búza, 17%-át az árpa adja, előbbi aránya csökkent, utóbbi 3 százalékponttal növekedett egy év alatt. Az ipar termelése és értékesítése számottevően növekedett; a megye építőipara pedig az országos és a társ megyék termelés-csökkenésével szemben 3%-ot meghaladó növekedést produkált. A megye idegenforgalma jó eredményt ért el; a kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma növekedett; több külföldi és belföldi vendég érkezett, a vendégéjszakák száma is emelkedett. A lakásépítés továbbra is a mélyponton van, mindössze 64 lakás épült a megyében. A megye közútjain az egy évvel korábbinál több baleset történt és ebből az ittasan elkövetetteké sem csökkent. Az év eddig eltelt időszakában mérséklődött a közúti balesetet elszenvedők száma.

Demográfiai helyzet

A megye 2012. I–III. negyedévi demográfiai mutatói sem az egy évvel korábbihoz, sem pedig az országoshoz képest nem mutatnak javulást. A 2012. január–szeptemberi előzetes adatok szerint ugyan több gyermek született, de mivel a halálozások száma a születéseket

meghaladóan növekedett, a népesség természetes fogyásának üteme felgyorsult. Az év eddig eltelt időszakában 2030 **gyermek született** és 4294-en **haltak meg**; a kettő különbözeteként a megye népessége 2264 fővel lett kevesebb. Az élveszületések száma 1,3, a halálozásoké ezt meghaladóan 3,9%-kal emelkedett; így a népesség természetes fogyásának üteme 6,3%-kal nőtt.

A megyeszékhelyen és a községekben az egy évvel korábbinál kevesebb, a többi városban több gyermek született, a halálozások száma viszont a városokban és a községekben egyaránt növekedett. A csecsemőhalandóság mérséklődött, 2012 I–III. negyedében 3 **csecsemő halt meg** egyéves kora elérése előtt, számuk 9-cel kevesebb az egy évvel korábbinál. Az év első kilenc hónapjában megkötött 961 **házasság** 69-cel volt több mint az előző év megfelelő időszakában.

1. tábla

Főbb népmozgalmi események, 2012. I–III. negyedév

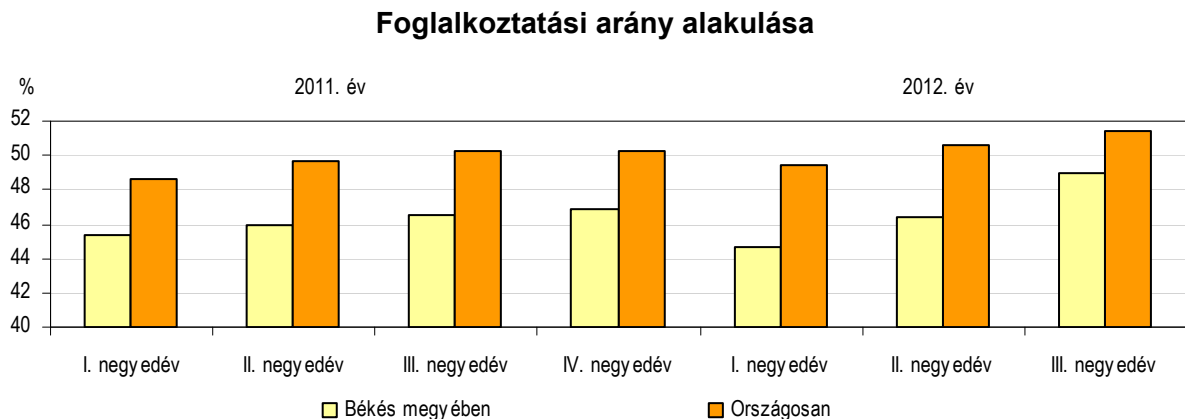
Megnevezés	Élveszületések száma	Halálozás		Házasságkötések száma
		száma	ebből: egy éven aluli	
Békéscsaba	333	643	1	189
Többi város	1 218	2 512	2	564
Községek	479	1 139	-	208
Összesen	2 030	4 294	3	961
2011. I–III. n. év. =100,0	101,3	103,9	25,0	117,8

A népességre vetített **népmozgalmi mutatók** ezúttal is a megye rendkívül kedvezőtlen demográfiai helyzetét jelzik: nevezetesen az 1000 lakosra jutó élveszületések száma 7,6, a halálozásoké 16,0 volt a megyében, ami 1,5 fővel kevesebb, illetve 3,0 fővel nagyobb az országosnál. A népességarányos mutatók alapján a megyék rangsorában nem sikerült előbbre lépni; az élveszületések aránya Zala megye után itt a legkisebb, a halálozásoké viszont a legnagyobb; emiatt a természetes fogyás Békésben a legmagasabb.

Munkaerőpiac

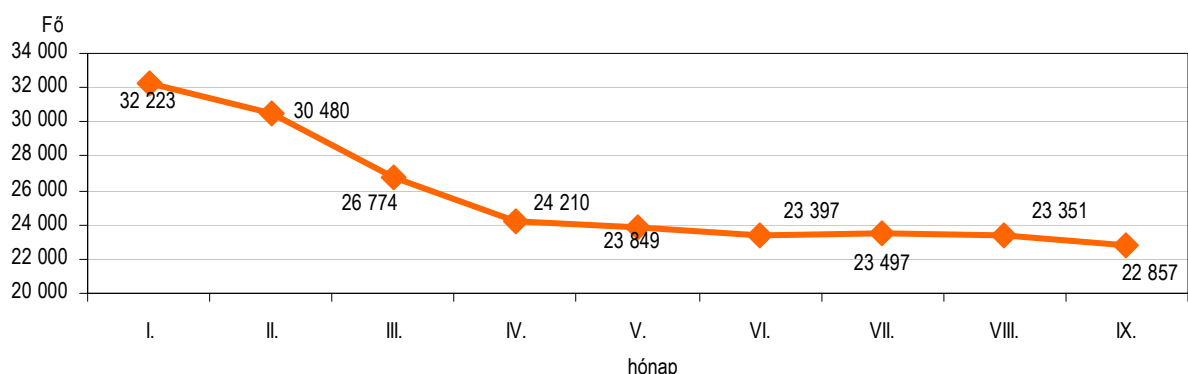
A **KSH munkaerő-felmérése** szerint a megyében élő 15-74 éves **népesség gazdasági aktivitása** a II. negyedévihez, de az egy évvel korábbihoz képest is javult. 2012. III. negyedében a megfigyelt népesség 55%-a volt jelen a megye munkaerőpiacán, 133,1 ezren foglalkoztatottként, 17,5 ezren pedig munkanélküliként, az előbbi körben egy év alatt 5,3 ezer, az utóbbiban 2,4 ezer fővel növekedett a létszám. A régió másik két megyéje közül csak Bács-Kiskun megye népességének aktivitása javult, ahol a munkanélküliek számának csökkenését a foglalkoztatottak körének növekedése kísérte.

A megyében az aktivitási arány 3,4, a foglalkoztatási arány 2,5 százalékponttal, a munkanélküliségi ráta 1,1 százalékponttal növekedett. A megye aktivitási és foglalkoztatási aránya az országosnál és a régió másik két megyéjénél ugyan alacsonyabb, de a különbség a III. negyedévben mérséklődött.

A **Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat** adatai szerint Békés megyében az év elejéhez képest hónapról-hónapra mérséklődött a **nyilvántartott álláskeresők száma**, így 2012. szeptember végén 22 857 főt regisztráltak, ami 2334 fővel kevesebb az egy évvel korábbinál. A nyilvántartott álláskeresők munkavállalási korú népességhez viszonyított aránya is ennek megfelelően csökkent, de a szeptemberben kimutatott 9,4% még mindig 1,5 százalékponttal magasabb az országosnál. A nyilvántartott álláskeresők mintegy fele 25–44 éves, közel négytizede legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik és valamivel több mint fele nő.

Nyilvántartott álláskeresők számának éven belüli alakulása, 2012

A pályakezdő álláskeresők száma emelkedett, szeptember végén az egy évvel ezelőttinél 131 fővel több, 3025 pályakezdő regisztráltatta magát a megyei kirendeltségeken. A munkanélküliek elhelyezkedési esélyei kissé javultak. A szeptember végén bejelentett 1472 álláshely 2,9%-kal több a 2011. szeptember végénél.

A megyében a **4 főnél többet foglalkoztató megyei székhelyű vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél** 2012 első kilenc hónapjában átlagosan 68,5 ezer főt alkalmaztak, 3,3%-kal többet, mint az előző év azonos időszakában. A létszám bővülése Békés megyében a fizikai munkakörben dolgozók létszámnövekedésének a következménye, mivel a kisebb hányadot képviselő szellemieké 2,7%-kal csökkent. Az egyes gazdasági ágak létszám alakulása eltérő tendenciájú. Nagyon jelentős csökkenés volt a művészet és szabadidő gazdasági ágban, ahol közel háromtizedével dolgoztak kevesebben az egy évvel korábbinál, de az adminisztratív szolgáltatásban is 15%-os volt a létszám fogyása. Jelentősen növelték a létszámukat az egyéb szolgáltatásba és az egészségügybe tartozó munkáltatók, ennek mértéke meghaladta a 27, illetve a 18%-ot.

A mezőgazdaságban csökkenés, az iparban, az építőiparban, a szállítás és raktározásban, és a közigazgatásban viszont közel 2-16% közötti létszámbővülés mutatkozott.

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók **havi bruttó átlagkeresete** 2012 első kilenc hónapjában kissé meghaladta a 160 ezer forintot, a fizikaiak valamivel több mint 128 ezer, a szellemiek közel 208 ezer forintot kerestek. A megyei átlagkereset 2,0%-kal volt nagyobb az egy évvel korábinál, országosan a növekedés mértéke 4,5%-os volt. A megyei átlagkereset 59 ezer forinttal volt alacsonyabb, mint az országos. Legmagasabb átlagkeresettel a pénzügyi szolgáltatásban dolgozók, legkisebbel ezúttal az építőiparban dolgozók rendelkeztek; keresetcsökkenés csak a közigazgatásban és az egészségügyben mutatkozott.

A családi kedvezmény nélküli **nettó átlagkereset** 104 ezer forintos havi átlaga 3,3%-kal maradt el 2011. megfelelő időszakától, miközben a fogyasztói árak 5,8%-al emelkedtek.

Gazdasági szervezetek

Békés megyében 2012. szeptember végén mintegy 70 ezer gazdasági szervezetet regisztráltak, számuk 653-mal több, az egy évvel korábinál. A növekmény 6,7%-át a nonprofit szervezetek adták, a többi a vállalkozások számának bővüléséből adódott. Az egyéni vállalkozások száma 352-vel, a társas vállalkozásoké 280-nal lett nagyobb az előző év azonos időszakában regisztrálnál. A gazdasági szervezetek gazdálkodási forma szerinti összetétele az országosnál továbbra is kedvezőtlenebb. Az egyéni vállalkozások az összes regisztrált szervezetnek az országosnál jóval nagyobb hányadát, több mint nyolctizedét adták. Így a társas vállalkozások 14%-os aránya viszont lényegesen kisebb az országosnál.

Nincs számottevő változás a vállalkozások gazdasági ágankénti összetételében: az **egyéni vállalkozások** hattizede mezőgazdasági tevékenységet végzett, még viszonylag nagyobb hányadot, 10%-ot képviseltek az ingatlanügyletekbe regisztrált vállalkozások. A **társas vállalkozások** mintegy negyede a kereskedelembe, 12-12%-a az iparba, valamint a tudományos és műszaki tevékenység gazdasági ágba, 10%-a az építőiparba, 6%-a a mezőgazdaságba tartozott, a többi aránya viszont jellemzően 5% alatti.

2012. szeptember végén Békés megyében ezer lakosra 184 vállalkozás jutott, 17-tel több, mint országosan. Az egyéni vállalkozások népességre vetített száma 157, a társas vállalkozásoké 27, az előbbi Szabolcs-Szatmár-Bereg megye után a legnagyobb, az utóbbi viszont a megyék között Nógrád után a legkisebb. A vállalkozói aktivitás az egyéni vállalkozásoknál közel másfélszerese az országosnak, a társas vállalkozásoké viszont csak valamivel több mint négytizede annak.

Beruházás

2012. január–szeptemberben a megye megfigyelt gazdasági szervezetei 35,5 milliárd forint értékű **beruházást** valósítottak meg. A legnagyobb beruházók ezúttal is az ipari valamint a mezőgazdasági vállalkozások voltak, amelyek együttesen a megye összes beruházásának mintegy kétharmadát teljesítették. Az egy évvel ezelőttihez képest az ipar, az építőipar, a kereskedelem, a pénzügyi szolgáltatás, az ingatlanügyletek, az adminisztratív szolgáltatás és a művészet és szabadidő gazdasági ágakban folyóáron számítva kisebb-nagyobb mértékben nőtt a beruházás, a többiben viszont csökkent.

Az egy lakosra jutó beruházási teljesítményérték szeptember végéig kissé meghaladta a 99 ezer forintot, a régiós társamegyék átlagánál ezúttal is jóval kisebb, az országosnak is csak a felét tette ki. A fajlagos mutató nagysága alapján Békés megye csak Zala, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Nógrád megyét előzi meg.

Mezőgazdaság

2012 őszén tovább folytatódott az aszályos időjárás. A csapadékhiány miatt a magágy készítése is nehézségekbe ütközött, a kemény, száraz talaj a gépeket is próbára tette. Az elvetett káposztarepce területe elmarad a szokásostól, az őszi búzáé azonban eléri a korábbi évek átlagát. Reménykedve a későbbi csapadékban, az őszi kalászosok magvait sok helyen porba vetették. Októberben meg is érkezett az égi áldás, ami az enyhe időjárással együtt kedvezett a növények fejlődésének, így azok jó állapotban várják a téli hideget.

2. tábla

A fontosabb kalászos gabonák betakarítási adatai, 2012

Megnevezés	Búza	Árpa	Zab
Betakarított terület, hektár	101 815	22 170	3 930
2011 = 100,0 %	114,1	146,0	115,9
Termésmennyiség, tonna	389 859	80 010	11 782
2011 = 100,0 %	106,6	138,1	127,7
Termésátlag, kg/ha	3 830	3 610	3 000
2011 = 100,0 %	93,4	94,5	110,3

2012-ben az összes betakarított gabona területe meghaladta a 130 ezer hektárt, amely közel ötödével több az egy évvel korábbinál. A betakarított kalászosok 78%-át a búza, 17%-át az árpa adja, előbbi aránya csökkent, az utóbbié növekedett 3 százalékponttal egy év alatt. A 2011. évihez viszonyítva mindkét növénynél emelkedett a betakarított terület nagysága, együttesen több mint 19 ezer hektárral. A búza területe újra meghaladta a 100 ezer hektárt, az árpa mellett a rozsa és a tritikáléé is számottevően emelkedett, előbbit 110, utóbbit 2760 hektárról takarították be. A megnövekedett területen mindegyik kalászosból nagyobb mennyiséget arattak, legnagyobb mértékben a tritikáléé és az árpáé emelkedett. Békés megyében az árpa kivételével valamennyi kalászos növény hektáronkénti hozama meghaladta az országos átlagot, az egy évvel korábbihoz viszonyítva a búzáé és az árpáé csökkent, ugyanakkor a rozsa számottevően emelkedett.

Ipar

2012 első kilenc hónapjában a **4 fő feletti ipari vállalkozások** Békés megyében lévő telephelyeiken közel 265 milliárd forint termelési értéket állítottak elő, összehasonlítva az egy évvel korábbinál 2,5%-kal többet. (Országosan a termelés 0,8%-kal mérséklődött.) Az ipari termelés volumene a Dél-Alföldön Bács-Kiskun megyében növekedett a legnagyobb mértékben, 28%-kal, Csongrád megyében viszont 5,1%-kal elmaradt az előző év megfelelő időszakától.

Az egy lakosra jutó ipari termelés Békés megyében 740 ezer forintot ért el, amely mindössze négytizede volt az országosnak. A megyék közül ez a 4. legalacsonyabb érték, amelynél kevesebbet csak Nógrád, Baranya és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye produkált. Az élen álló Komárom-Esztergom fajlagos mutatója több mint hétszerese a Békés megyeinek.

A megyei székhelyű 49 főnél többet foglalkoztató ipari szervezetek termelési értéke 2012. január-szeptemberben közel 148 milliárd forint volt, volumene 7,3%-kal növekedett. A jelentősebb ágazatok közül az ipari termelés legnagyobb hányadát kitevő gép, gépi berendezés gyártása produktuma az előző év azonos időszakához képest 8,3%-kal bővült. A második legmagasabb arányt képviselő – főként belföldre értékesítő – élelmiszeripar kibocsátása átlagot meghaladóan, 11,2%-kal emelkedett. Az előző évi jelentős termelés-felfutás után a kohászat, fémfeldolgozás ágazat most az egy évvel korábbi szinten teljesített; a textil- és

bőripar mellett a gumi-, műanyag és építőanyagipar teljesítménye egyaránt elmaradt a 2011. I–III. negyedévitől.

3. tábla

Az ipari termelés és értékesítés alakulása, 2012. I–III. negyedév *

Megnevezés	Az ipari termelés	(százalék)		
		Belföldi	Export	Összes
		értékesítés		
		2011. I–III. negyedév=100,0		
Ipar, víz- és hulladékgazdálkodás nélkül	107,3	110,3	102,3	105,7
Ezen belül:				
Élelmiszeripar	111,2	119,8	89,2	110,1
Textil- és bőripar	92,3	81,2	105,0	94,9
Fa-, papír- és nyomdaipar	108,3	103,3	121,7	108,4
Gumi-, műanyag és építőanyagipar	90,8	66,1	96,6	85,4
Kohászat, fémfeldolgozás	100,4	157,2	81,7	99,7
Gép, gépi berendezés gyártása	108,3	143,1	103,9	110,2

* A 49 főnél többet foglalkoztató szervezetek székhely szerinti adatai, a termelés és értékesítés indexe összehasonlító áron.

2012 első kilenc hónapjában az ipar **értékesítésének nettó árbevétele** megközelítette a 145 milliárd forintot, ami összehasonlító áron számítva 5,7%-kal volt több, mint 2011 azonos időszakában. A belföldi értékesítés volumene 10,3, az exporté ettől lemaradva, 2,3%-kal növekedett. Az értékesítés export hányada 56%-ot tett ki, ami kisebb az országosnál. Az egyes feldolgozóipari ágazatok értékesítésének volumene ezúttal is a termeléshez hasonlóan alakult. Legmagasabb kiviteli hányaddal a megye exportjának négytizedét teljesítő gép, gépi berendezés gyártása ágazat rendelkezett (79%); az élelmiszeripar, valamint a fa-, papír- és nyomdaipar exporthányada viszont jóval átlag alatti volt.

Építőipar

2012 január–szeptemberében a megyei székhelyű megfigyelt építőipari vállalkozások **termelése** 12,8 milliárd forintot ért el, összehasonlító áron 3,2%-kal többet, mint az előző év azonos időszakában. (Országosan a termelés volumene 1,3%-kal csökkent.) A régióban egyedül a Békés megyei építőipari vállalkozások növelték teljesítményüket; a Bács-Kiskun megyei szervezetek 9,9, a Csongrád megyeiek 8,5%-os termeléseszköket produkáltak. Az építőipari termelés mintegy négytizedét adó 20 fő alatti vállalkozások termelési volumene 7,9, az egyharmadát teljesítő 20–49 fő közöttieké 16%-kal növekedett, a 49 fő felettieké viszont 16%-kal maradt el az előző év azonos időszakától. Az építőipar ágazatai közül az épületek építésének termelése – amely az épületépítési projekt szervezését és az épületek szerkezetépítését tartalmazza – 1,3, az egyéb építményeké 23,6%-kal bővült, a speciális szaképítésé 1,4%-kal esett vissza az egy évvel korábbihoz képest.

Az építőipari tevékenység élénkülését jelzi, hogy a megyei székhelyű építőipari szervezetek szeptember végéig megkötött új **szereződéseinek volumene** az egy évvel ezelőttihez képest 16%-kal, a szeptember végi szerződésállomány viszont a duplájára növekedett.

Az építőipari termelés, 2012. I–III. negyedév*
2011. I–III. negyedév=100,0

(százalék)

Ágazat	Épületek	Egyéb építmények	Összesen
	építőipari termelési értékének indexe		
Épületek építése	117,9	59,3	101,3
Egyéb építmény építése	81,1	131,0	123,6
Speciális szaképítés	104,0	89,9	98,6
Összesen	110,0	93,3	103,2

* Összehasonlító áron.

Az egy lakosra jutó építőipari termelési érték Békés megyében mindössze 35,7 ezer forint volt, ezzel csak Nógrád és Veszprém megyét előzte meg. A megye népességre vetített építőipari termelése az országosan számított 79 ezer forintnak még a felét sem érte el.

Lakásépítés

Békés megyében – az országos tendenciával egyezően, de annál jobban – csökkent az **épített lakások** száma. 2012. szeptember végéig a megye településein mindössze 64 lakást vettek használatba, a kiadott építési engedélyek száma 71 volt, az előbbi 48-cal, az utóbbi 11-gyel kevesebb az egy évvel ezelőttnél. Az új lakások építetők szerinti megoszlása az előző évek tendenciáját követi, a legtöbb lakást a lakosság építette, többségüket saját használatra. Az átadott lakások mintegy kétharmada családi házas építési formában készült, nyolctizede 3 és több szobás, és az átlagos alapterület 106,8m². 2012. január-szeptemberben 44 **lakás szűnt meg**; mintegy héttizede új lakás építése miatt került lebontásra.

Turizmus

2012. január-szeptemberben a megye megfigyelt **kereskedelmi szálláshelyeinek vendégforgalma** jelentős mértékben növekedett; mind a vendégek, mind a vendégéjszakák száma tizedével haladta meg az előző év megfelelő időszakát. A megye kereskedelmi szálláshelyein megszálló 117 ezer vendég, 378 ezer **vendégéjszakát töltött el**, az előbbi 10, az utóbbi közel 12%-kal volt nagyobb a 2011. I–III. negyedévinél. A belföldi vendégek száma az átlagtól elmaradva, a külföldi vendégeké viszont háromtizedével nőtt. A vendégek kétharmada ezúttal is a szállodákat vette igénybe, ahol az összes vendégéjszaka kissé több mint felét töltötték. A megye idegenforgalmában Gyula szerepe kiemelkedő; az összes vendég mintegy fele itt szállt meg, számuk 37%-kal növekedett, az eltöltött vendégéjszakák átlaga pedig a megyei 3,2 éjszakával szemben 3,8 éjszaka volt.

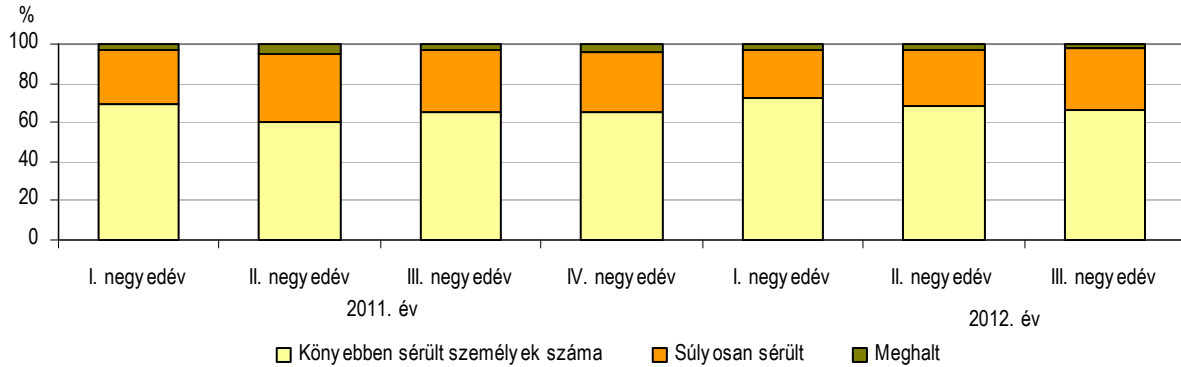
Közúti közlekedési balesetek

2012. január-szeptemberben a megye közútjain 393, az egy évvel korábbinál 7-tel több személysérüléssel járó **közúti közlekedési baleset** történt (Országosan a balesetek száma 2,3%-kal csökkent.). A balesetek közül 259 könnyebb, 123 súlyos sérüléssel járt és 11 baleset volt halálos kimenetelű. Ez utóbbi 4-gyel volt kevesebb az egy évvel ezelőttnél. A könnyűsérüléssel járó balesetek száma 9,7%-kal emelkedett, a súlyos sérüléssel járó baleseteké viszont 8,9%-kal csökkent. Az alkoholos befolyásoltság szerepe erősödött, 2012 első háromnegyedévében 52 közlekedési balesetet követtek el ittasan, 11-gyel többet, mint 2011. megfelelő időszakában. A balesetek zöme a járművezetők hibájából következett be.

A gépkocsivezetők leggyakrabban a jármű sebességének nem megfelelő megválasztásával, az elsőbbség meg nem adásával, szabálytalan irányváltoztatás és kanyarodás miatt okoztak balesetet.

4. ábra

A közúti közlekedési balesetben meghalt, megsérült személyek száma

A közúti közlekedési balesetekben 471 **személy sérült meg**, számuk az egy évvel ezelőttihez képest az országos 4,1%-os csökkenéssel szemben 1,3%-kal lett kevesebb. A sérültek kétharmada könnyebb, háromtizede súlyos sérüléseket szenvedett, 14-en életüket veszítették.

További információk, adatok (linkek):

[Részletes megyei adatok stADAT-táblák](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

Felelős szerkesztő: Végh Zoltán igazgató

További információ: Kocsis-Nagy Zsolt osztályvezető

Telefon: (+36-62) 623-870, tajekoztatas.szeged@ksh.hu

[Információs szolgálat](#), telefon: (+36-62) 623-845